

Syv anbefalinger til justering af Bydelspuljen og Borgerne Bestemmer-puljen

Baggrund

Bydelspuljen og Borgerne Bestemmer-puljen har begge til formål at fremme udviklingen og styrke identitet og ejerskab i lokalområderne i Odense via frivillighed og lokale fællesskaber. De to puljer adskiller sig ved, at Borgerne Bestemmer-puljen er bygget op omkring borgerstyret budgettering, hvor borgerne i et lokalområde får tildelt midler, som de selv skal fordele, mens ansøgninger til Bydelspuljen enten behandles af Odense Kommunes Økonomiudvalg eller af Borgmesterforvaltningen, afhængig af om det er mundtlige eller skriftlige ansøgninger.

Puljerne er på forskellig vis grundlæggende vigtige for demokrati, foreningsliv og fællesskaber, og særligt Borgerne Bestemmer-puljen har en unik målsætning om at styrke lokaldemokratiske processer og engagement, hvilket understøtter ambitionen fra Budget 2020 om at 'den demokratiske samtale skal være et unikt særkende i den måde, vi tilgår udviklingen af Odense'.

Bydelspuljen blev etableret i 2007 (daværende Forstadspulje) og Borgerne Bestemmer-puljen i 2014. Målgruppen for begge puljer er foreninger, organisationer og grupper af borgere med hjemsted i Odense.

Efter at have eksisteret i en længere årrække, er det naturligt at overveje, om puljerne bør justeres. Der er tendenser i samfundet, lokalt såvel som nationalt, der gør, at det er nærliggende at se på puljernes formål og struktur, for dermed fortsat at kunne sikre, at puljerne har relevans for det frivillige engagement. Herudover har ansøgstallet de seneste år været faldende, hvilket eventuelt kan skyldes ændringer i Odenses samlede puljelandskab, hvor blandt andet Velfærdens Fundament har bidraget med nye muligheder.

Udvalget for frivillighed og civilsamfund har derfor fået til opgave at undersøge, hvordan Bydelspuljen og Borgerne Bestemmer-puljen kan justeres. Det fremgår af udvalgets kommissorium, at:

'Udvalget skal rådgive Økonomiudvalget i forhold til, hvordan Borgmesterforvaltningen kan kvalificere arbejdet med udvikling og drift af frivillighedsområdet, herunder justering af Bydelspuljen og Borgerne Bestemmer-puljen, som byrådet har bestilt med vedtagelsen af Budget 2022'.

Med afsæt i denne beskrivelse har udvalget gennemgået Bydelspuljen og Borgerne Bestemmer-puljens formål og ansøgningskriterier. Der er blevet indhentet faglige input og perspektiver fra fagpersoner på området. De er kommet med deres udfordringer og bud på løsninger.

Udvalget har derudover fulgt Odense Byråds ambitioner om, at Odense skal være en by, hvor det er nemt at være frivillig, så endnu flere kan blive en del af meningsfulde fællesskaber, hvor foreninger og ildsjæle har vide rammer for frivillige aktiviteter til gavn for byens borgere og byen som helhed.

På baggrund af dette arbejde er udvalget kommet frem til syv anbefalinger, som vil styrke og opkvalificere Odense Kommunes arbejde med Bydelspuljen og Borgerne Bestemmer-puljen. Udvalget anbefaler, at de syv anbefalinger implementeres for en 3-årig periode, hvorefter det vurderes om anbefalingerne har haft de ønskede effekter.

Anbefalingerne 1-4 omhandler både Bydelspuljen og Borgerne Bestemmer-puljen.

Anbefalingerne 5-7 omhandler kun Bydelspuljen.

#1 Mere enkel ansøgningsproces

Det skal være nemt at søge Bydelspuljen og Borgerne Bestemmer-puljen. På nuværende tidspunkt er det svært for ansøgere at gennemskue kriterier, regler og rammer. Udvalget anbefaler, at administrationsgrundlagene for begge puljer revideres med udgangspunkt i et princip om, at ansøgningsprocessen skal være let, ligetil og tilgængelig for flest muligt. Ligeledes anbefaler udvalget, at behandlingstiden for ansøgninger på under 25.000 kr. i Bydelspuljen forkortes. Foreningslivet udtrykker undren over, at behandlingstiden på nuværende tidspunkt kan være meget lang tid. Udvalget anbefaler, at alle ansøgninger på under 25.000 kr. har en behandlingstid på maksimalt 3-4 uger. Herudover anbefaler udvalget, at der skrives ind i administrationsgrundlaget, at det skal være muligt at give tilskud til projekter, der understøtter eksisterende lokale velfærdsaftaler i regi af Velfærdens Fundament.

#2 Styrket rådgivning

Udvalget anbefaler, at muligheden for at modtage rådgivning både før, under og efter en ansøgningsproces tydeliggøres og styrkes. Som det er nu, er det muligt for ansøgere at modtage rådgivning, men udvalget har erfaret, at dette ikke er en kendt mulighed blandt alle ansøgere. En tydeliggørelse af muligheden for rådgivning før ansøgere henholdsvis skriver og sender en ansøgning afsted, skal blandt andet tidligt være med til, at vurdere om et givent projekt falder indenfor puljekriterierne. Udvalget anbefaler, at denne styrkede rådgivning implementeres via én central, tværforvaltningslig kontaktperson. På nuværende tidspunkt fremgår der kontaktoplysninger på Odense.dk på otte forskellige medarbejdere fra seks forskellige forvaltninger, der kan kontaktes ved spørgsmål vedrørende Bydelspuljen. Dette kan forvirre ansøgere, der ikke nødvendigvis kender til Odense Kommunes styreform, men blot betragter Odense Kommune som én enhed.

#3 Odense Kommune sikrer vedligehold af anlægsprojekter på kommunal grund

Med de gældende puljekriterier beror ansvaret for vedligehold af anlægsprojekter på ansøger. Det kan være vanskeligt at forudse behovet for vedligehold før et projekt er anlagt, og mange ansøgere oplever det som en uoverskuelig opgave at påtage sig ansvaret for vedligehold af et projekt. Der er også eksempler på, at ansøgere har påtaget sig ansvaret for vedligehold, men senere har måtte indse, at de ikke er i stand til at opretholde den forpligtelse.

Udvalget anbefaler, at Odense Kommune overtager vedligehold af fremtidige anlægsprojekter, der anlægges på kommunal grund. Det vil dels øge interessen for at ansøge om anlægsprojekter og dels fremtidssikre de anlægsprojekter, der modtager bevilling. Udvalget er bekendt med, at implementeringen af denne anbefaling forudsætter nogle økonomiske beregninger, der skal vurdere, hvorvidt anbefalingen er implementerbar.

#4 Tilskud til udviklingsorienterede projekter

Rigtig mange gode idéer bliver realiseret og drevet af frivillige kræfter, men nogle projektidéer har brug for tilskud for at kunne blive realiseret. På nuværende tidspunkt kan Bydelspuljen give støtte til enkeltstående udviklingsorienterede projekter, men støtter ikke løbende drift. Udvalget anbefaler, at støtteværdige projekter skal kunne genansøge op til tre gange. Det vil betyde, at igangsatte projekter der virker lovende, men som endnu ikke er selv bærende, kan få mulighed for at fortsætte deres arbejde. Denne anbefaling er i overensstemmelse med Velfærdsrådets anbefalinger, som udkom i april 2023. Velfærdsrådet anbefaler langsigtede finansieringsmodeller, i modsætning til kortsigtet, usikker puljefinansiering

#5 Forstærket synlighedsindsats for at få flere ansøgere

Kendskabet til Bydelspuljen skal øges. Diversiteten blandt ansøgere er lav, og der ses i ansøgerfeltet en overvægt af grundejer-, beboer- og idrætsforeninger samt forsamlingshuse. Udvalget anbefaler, at der iværksættes en forstærket synlighedsindsats for at øge borgernes kendskab til Bydelspuljen og for dermed i højere grad at kunne nå ud til potentielle ansøgere. Indsatsen skal dels formidle faktabaseret information om puljen og dels formidle gode historier fra tidligere bevillingsmodtagere. Der har tidligere været iværksat en målrettet kommunikations- og synlighedsindsats i Borgerne Bestemmer-puljen, som havde til formål at udbrede puljen og få nye lokalområder til at ansøge puljen. Dette resulterede i, at en meget stor del af Odenses lokalområder nu har været med eller ansøgt om at være med i et Borgerne Bestemmer-forløb.

#6 Prioritering af projekter der vedrører klima, miljø og grønne dagsordener

I Odense Kommune findes der mange forskellige puljer, som hver især er relevante for forskellige målgrupper. Der findes dog ikke en pulje, der eksplicit er tiltænkt foreninger, organisationer og grupper af borgere med idéer, der vedrører klima, miljø og den grønne dagsorden. Flere af byens puljer har oplevet en stigning i ansøgere, hvor projektidéerne har disse temaer som omdrejningspunkt. Nogle af byens puljer kan tildels imødekomme disse ansøgere, hvilket dog har konsekvens for den respektive puljes primære målgruppe. Udvalget anbefaler derfor, at en del af Bydelspuljemidlerne prioriteres til projektidéer, der vedrører klima, miljø og den grønne dagsorden. Det vil aktualisere puljen og skabe mindre tryk på øvrige puljer i Odense Kommune. Samtidig vil det understøtte Odense Byråds ambition om, at Odense skal være klimaneutral senest i 2030. Denne ambition kan ikke indfries uden samspil med en lang række aktører, og ikke mindst borgere, i Odense. Først når ambitionerne bliver fælles, kan vi for alvor lykkes med at nå målet, hvilket denne anbefaling understøtter.

#7 Fra Bydelspulje til Bylivspulje

Idéer, der opstår i foreninger, organisationer og hos grupper af borgere, kan være målrettet et lokalområde, en specifik sag, målgruppe eller fællesskab. Med de gældende puljekriterier imødekommer Bydelspuljen kun, at projektidéer kan vedrøre sager, målgrupper og fællesskaber, der geografisk afgrænser sig til ét lokalområde. Udvalget anbefaler, at det gøres muligt for ansøgere at søge om midler i Bydelspuljen til projekter, der geografisk går på tværs af

lokalområdegrænser. Dette vil gøre puljen tilgængelig for et bredere felt af ansøgere og det vil understøtte og skabe bedre vilkår for, at frivillighed, foreninger og civilsamfund i Odense kan udvikle sig på egne vilkår. Udvalget anbefaler herudover, at Bydelspuljen som en konsekvens af denne anbefaling 7, relanceres under et nyt navn, som eksempelvis kunne være 'Bylivspuljen'.